

Miquel Grivé i Masó (1895-1969) va arribar a Sant Celoni provinent de Granollers. Havia arribat a la capital del Baix Montseny amb la intenció de muntar-hi una impremta. Això era l'any 1923,¹ quan s'acabava de casar amb Magdalena Oliveras Mauri, també granollerina. L'impremta de Grivé, situada a la carretera Vella, anava encaminada, tal com anunciava, a fer impresos per al comerç i la indústria, així com a imprimir la publicitat d'espectacles i tenia dues màquines impressores o minerves, una de gran i una de petita. La manera de guanyar-se els quartos era, doncs, ben prosaica. Però en Miquel Grivé arribava a Sant Celoni amb el cuc d'explicar coses, atès que entre les seves passions hi havia el periodisme i l'estudi de la història. De fet, a Granollers ja havia estat entre els impulsors de la publicació *La Gralla*, editada entre 1921 i 1937. Així, aprofitant que tenia una impremta pròpia, el dia 19 de juny de 1927 va treure el primer número del setmanari *Montseny*. Des de Granollers, *La Gralla* ho explicà d'aquesta manera el 3 de juliol d'aquell any: «Miquel Grivé, qui marxà a Sant Celoni al cap de poc temps d'haver assistit al naixement de *La Gralla*, ha fundat també el seu periodiquet. D'ençà del 19 de juny, es publica a Sant Celoni *Montseny*, setmanari d'informació, bellament reeixit. Era una cosa fatal l'aparició d'aquest periòdic. Grivé és un entremaliat, un inquiet, un descontent. És un d'aquells homes que no caben en les quatre parets de la casa on viuen, i han de sortir al carrer a bestreure en tot i a discutir de tot. *Montseny*, en els dos primers números que hem llegit, ens ha semblat un periòdic ben orientat. Bé ens ho ha de semblar a nosaltres, quan té tots els trets de *La Gralla*. En felicitar a *Veru*, l'excel·lent company, per la seva iniciativa, li desitgem bona sort i que tothora guïi la seva ploma el noble ideal de superació que tant enalteix les publicacions de la terra nostrada. I molta serenitat i molta vista, per no encepegar».

1 Algunes fonts daten la seva arribada a Sant Celoni l'any 1926, però el setmanari granollerí *La Gralla*, explica que el seu col·laborador ha anat a viure al municipi l'any 1923.

La revista fou impulsada conjuntament amb Eduard Torras Gené i Martí Esclusa Prat. Aquest havia impulsat anteriorment la revista *Vida Nova*, òrgan d'expressió del Centre Popular de Sant Celoni. Josep Maria Abril i Joan Portals a *Sant Celoni 1925 -1935*, descriuen aquesta nova revista, *Montseny*, com una publicació independent, desvinculada de qualsevol entitat recreativa o política: «El periòdic constava inicialment de 8 pàgines, que de seguida passaren a ser entre 16 i 24 a partir de 1928. [...] Eduard Torras dirigí el periòdic durant quatre anys, fins a l'octubre de 1932, data en què la direcció retornà a Miquel Grivé fins al final».

EL DISSENY DE LA CAPÇALERA

Per a la capçalera de la nova publicació, en Grivé va comptar amb l'ajuda del cartellista Josep Morell, nascut a Sant Esteve d'en Bas l'any 1899. El catàleg *Morell. Cartells*, obra del publicista Marc Martí, és una molt bona eina per conèixer la feina de l'artista que, en termes generals, és força desconeguda i, en canvi, és excel·lent. Josep Morell es va formar a Sevilla, on el seu pare exercia de mestre, i després va passar per França i Bèlgica. Tal com explicaren Abril i Portals, Morell era a Sant Celoni l'any 1927 atès que el seu pare també hi va fer de mestre i fou quan hi conegué Miquel Grivé.

Comparació entre la capçalera de Morell i la capella Mèdici de Florència

Centrant-nos en la capçalera de la publicació, hi veiem, sobre les lletres que duen el nom de la revista, un escut de Sant Celoni sobre el qual reposen dues figures. A l'esquerra hi ha una figura masculina i, a la dreta, la femenina. Ambdues van amb el tors nuu i solament els cobreix la falda uns plecs de roba que ens remetent a les escultures clàssiques. La disposició d'aquestes figures ens recorda de seguida a les escultures que va fer Miquel Àngel per als sepulcres de la Capella dels Mèdici dins la basílica de Sant Llorenç de Florència. Els pentinats que porten aquestes figures de Morell ens remetent a l'antiga Grècia. Estem davant d'un disseny clarament noucentista, que vol posar els montsenyencs en sintonia amb la tradició grecollatina i la mediterrània. En l'art noucentista, el paisatge sol aparèixer domesticat per l'home, ensenyant-nos una victòria de la cultura per sobre de la natura, i hi solen aparèixer espècies vegetals que associem amb la mediterrània: el margalló, el pi, el xiprer... Aquí també ho trobem, això. A la part dreta de la capçalera hi apareixen els camps conreats i un arbre mediterrani. En canvi, allò més sorprenent és el que es mostra a la part esquerra, al costat de la dona: un avet. Dic que és sorprenent perquè aquest arbre no sol entrar en els cànons del noucentisme artístic i, en canvi, aquí, serveix per representar el Montseny com a part d'aquest noucentisme. D'esquerra a dreta hi trobem la connexió entre la plana domesticada i conreada i l'alta muntanya, tot plegat en una síntesi d'allò més reeixida estèticament.

Al mateix temps de fer la capçalera del periòdic, Morell també dissenyà la de les seccions de la publicació, així com alguns dels anuncis. El 1928, la comissió organitzadora de fires i festes li va encarregar el cartell de les festes del 25 al 29 de juliol, amb una gran profusió de colors, on hi podem veure dues joves vestides a la manera tradicional, una d'elles portant sobre l'espatlla un gerro ple de clavells, mentre que l'altra carreteja l'escut de Sant Celoni. Al fons s'hi veu una ballada de sardanes davant l'església del poble. L'èxit de la seva obra celonina va fer que l'artista rebés l'encàrrec de fer, l'any següent, dos cartells per l'hotel de Santa Fe.

Cartell de Morell de les festes de Sant Celoni de 1928

Marc Martí considera, en el catàleg que hem esmentat, que Morell «és el cartellista més important de la història de Catalunya i que els seus treballs dels anys 20 fins a la Guerra Civil i, de manera especial els dissenys publicitaris, són excepcionals». Entre aquests treballs hi trobem cartells de festes com ara les Falles de València del 46, de la Setmana Santa de Màlaga del 44, les Festes de Primavera de Sevilla del 1921, el 7è centenari de l'arribada de Jaume I a Mallorca, la fira d'Albacete de 1929 o les festes de Reus del 1927. També féu publicitat de productes com ara torrons, l'anís Canigou, transistors Philco, la Caixa d'Estalvis de Saragossa, l'asseguradora La Catalana o les màquines d'escriure Underwood. També publicità films, llocs turístics com Núria, Montserrat o Camprodon... Però l'oblit que pateix la seva obra es deu, segons Martí, a les seves idees polítiques. És cert que Morell féu alguns cartells per a la Generalitat republicana, però la formació política per la qual treballà fou la Lliga Catalana i la candidatura del Front Català d'Ordre –fent un cartell per un míting de Gil Robles de l'any 1935–, representants de la dreta a Catalunya. Després de la Guerra Civil es posà de seguida al servei del nou règim, elaborant el més famós cartell del bàndol feixista: «Ha llegado España».

Un altre artista que participà a *Montseny* va ser Francesc Guinart, que va dissenyar la capçalera de la secció «Panorama intel·lectual». Guinart també va gaudir d'un important èxit com a artista, especialment a l'Amèrica Llatina.

LES «CAMPANYES MORALITZADORES»

Miquel Grivé no tant sols pretenia impulsar un mitjà de comunicació, sinó que el que volia era fer una tasca de culturització de la societat baixmontsenyenca. Inquiet, participà de diverses iniciatives culturals. Per exemple, formava part de la Junta d'Estudis Històrics de Granollers i comarca, juntament amb alguns noms insignes com ara l'apotecari Tomàs Balvey i Bas de Cardedeu (el museu d'aquella població porta el seu nom perquè es féu gràcies al seu llegat), Josep Costa i Deu de Sabadell (director de la biblioteca de Sabadell i germà del redactor en cap de *La Veu de Catalunya* i director del *Diario de Sabadell*, Joan Costa i Deu) o Jaume Maspons i Camarasa (director del diari *La Veu del Vallès* que havia estat secretari de la Unió Catalanista i secretari de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre).

La revista *Montseny* tenia voluntat d'influir i això no portava pas pocs maldecaps a en Grivé. Així ho explicava *La Gralla* del 27 de setembre del 1931: «Hem tingut gust de reveure el nostre company Miquel Grivé, que a Sant Celoni és objecte de la persecució de l'Alcalde i principals prohoms d'aquell Ajuntament per les seves campanyes moralitzadores des del setmanari *Montseny*».

De fet, el mateix Grivé ho explica en l'article on acomiada l'etapa de direcció d'Eduard Torras: «Malgrat la seva actuació conservadora i mansa,

ha aguantat set amenaces de denúncia al Tribunal, una d'elles cursada contra la persona de l'Editor. També en compensació li foren fetes quatre ofertes de compra del periòdic; encara que els qui el pretenien, haurien de sortir defraudats, perquè amb la venda material no haurien aconseguit as la voluntat de cap dels seus fundadors de seguir col·laborant a sou de ningú, i per tant, *Montseny*, hauria deixat d'ésser el periòdic independent que ha sigut, és i serà mentre es publiqui».

De fet, l'alcalde Josep Coll Casamiquela (Lliga Regionalista) va arribar embargar temporalment, l'any 1933, una de les màquines impressores de la impremta de Grivé per les tensions entre ajuntament i revista.

A *Montseny* era habitual trobar-hi articles d'opinió, que era on s'exposava aquestes «campanyes moralitzadores» que explicava *La Gralla*. Una de les causes que solia defensar *Montseny* era la de la religió catòlica. Així, de manera freqüent trobàvem entre les informacions d'actualitat allò que passava a les parròquies de la zona, així com les activitats de la Federació de Joves Cristians de Catalunya. El col·laborador R. Pagès, d'Arbúcies, denunciava en el número del 30 de març de 1935 que «són abastament els que, envanits per les conquestes del sapiguer humà i pels avenços agegantats que ha fet l'humanitat, malgrat les lluminoses ensenyances del Cristianisme i dels arguments en que s'apoeia la força apologètica del mateix, el miren de reüll i amb menyspreu, llençant-lo a les arraconades de l'oblit» i, per contra, ell defensava que «davant de Déu i davant del Cristianisme, que és el perllongament de l'amor del mateix damunt la terra, no hi ha emancipació, ni per a l'individu, ni per a l'Estat. Els avenços del progrés i una major civilització, en lloc d'emancipar-nos de Déu, encara acreixen la nostra responsabilitat davant d'Ell, perquè acreixen el coneixement de l'home i el fan més capaç de conèixer les relacions de dependència que l'home té envers Déu, que l'ha creat». Aquell mateix any, per exemple, *Montseny* publicava un especial de Setmana Santa amb tapa dura. A la coberta hi apareixia, daurat, un dibuix de Jesús entrant a Jerusalem i essent-hi rebut amb palmons. A l'interior el paper era de més qualitat de l'habitual i era imprès en color blau en comptes de l'habitual negre. El text de portada d'aquest número de Setmana Santa és una denúncia dels fets del 6 d'octubre del 34 i de la política laïcista dels governs republicans: «En aquests moments, Senyor!, que encara ressonen per l'espai els estampits de l'última revolta que ha posat en perill tot el patrimoni espiritual, moral i material, que amb tant braó defensaren els avantpassats; en aquest moment, en que els nostres esperits estan inquiets i els nostres cors bateguen fortament per temença d'una nova embranzida que ens faci trontollar a la vista d'aquest desgavellament social, en que sols es cotitza el tant per cent de les coses materials i malmeti els tres postulats bàsics de tota societat: Religió, pàtria i família, *Montseny*, que segueix les petjades del seu Mestre, veritable redemptor d'homes i pobles,

acota el cap davant el vostre cos macilent i exànim dient-vos: “Ara, Senyor, en que és paganitzat l'Estat; ara que no presidiu les escoles i tribunals de justícia i fins han pretès arrabassar-vos el que més estimeu: els infants; ara que amb tanta covardia us menyspreen uns, i barroerament us trepitgen altres, atrets uns i altres per la cobdícia i el plaer; plau-nos a nosaltres flectar els genolls davant Vós que sou el nostre guiatge, el nostre Mestre, únic i veritable Salvador del món”».

Segueixen aquest text les informacions sobre la Parròquia Arxiprestal de Sant Celoni, textos sobre la litúrgia i el Diumenge de Rams, explicacions detallades del recorregut de la processó i tota mena de textos i versos religiosos.

L'altra gran batalla que lliurà la revista *Montseny*, a banda de la religiosa, és la relacionada amb la divisió comarcal de Catalunya. El 1931 la Generalitat de Catalunya creava la Ponència d'Estudi de la Divisió Territorial de Catalunya amb la intenció d'establir el mapa comarcal del país. Aleshores és quan es va adreçar un qüestionari als municipis preguntant-los a quina comarca consideraven que pertanyien, a quin mercat solien anar a comprar els habitants del municipi i si hi havia algun altre mercat al quan anessin habitualment. Amb les denominacions populars de les comarques que s'havien rebut dels ajuntaments i amb les relacions comercials que es podien seguir a través de l'assistència als mercats es va crear un primer projecte de Divisió Territorial de Catalunya l'any 1932 en la qual el geògraf Pau Vila i Danés hi va tenir un paper primordial. Aquest sistema és el que va assentar les bases de la divisió comarcal actual. Justament, tal com explicà el geògraf Jesús Burgueño a *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* en l'enquesta esmentada «els ajuntaments de Gualba i Hostalric respongueren precisament que pertanyien a la comarca del Baix Montseny; altres parlaven de la Conca de la Tordera, la Falda del Montseny o el Montsenyès, però la majoria, ras i curt, del Montseny». La revista *Montseny* va mostrar-se partidària des d'un principi de la creació d'una comarca que compregués allò que avui es reivindica com a Baix Montseny, tal com defensaren els ajuntaments. El primer text que fa referència a aquest tema –es van recollir al llibre *Miquel Grivé, temes d'història local* publicat l'any 1988– el trobem l'any 1931. Es titula «El reconeixement comarcal» i sosté com a arguments per a la defensa de la comarca pròpia el fet hidrogràfic vinculat a la Tordera, el fet històric del Vescomtat de Cabrera i hi afegeix que «ens falta doncs, trobar la lleugera diferència etnogràfica entre els pobladors vallesans i els montsenyencs, i així tindrem els elements bàsics per a establir la impossibilitat d'aquesta pretesa unitat comarcal que ens proclamen els intel·lectuals».

Resseguint els articles de temàtica comarcal, el que segueix és el text titulat «A la fi... som Comarca» on s'hi explica que el Montseny és «una

D'esquerra a dreta, Miquel Grivé i Eduard Torras

Comarca, amb tots els atributs de tal, provada per tota mena de dades geològiques, geogràfiques i històriques. Però la corrent intel·lectual d'aquell sector ha decretat la nostra desaparició, enganxant-nos de torna al veí que, per raons polítiques, tingui més preponderància a prop del registrador». I hi afegeix: «Cal reconèixer que si Catalunya ha de reaccionar amb semblants teories, no ho aconseguirà pas. Comarques hi ha on els elements naturals no voldran assimilar-se mai allò que el caprici d'uns teoritzadors vulgui imposar. Per damunt de tot hi hauran sempre els fets naturals, immutables i les disposicions arbitràries no faran més que crear el tipus de les *Comarques irredimibles*; que pugnaran per desprendre's del tutelatge que se'ls imposi, i avui una, demà altra, faran reconèixer el seu valor com a unitat autònoma i esmicolaran tot el projecte fantàstic que pugui elaborar-se sense la seva intervenció». En aquest mateix article s'hi proposa els noms de Lo Cabrerès (en referència als dominis dels Vescomtes de Cabrera), El Montseny o Comarca del Tordera per designar aquest territori.

Aquell mateix 31 sortí un altre article titulat «Acció Comarcal» on, en primer lloc, s'hi denuncia la divisió provincial que va fer que la comarca defensada quedés partida entre Barcelona i Girona, fent-la quedar a «la perifèria provincial, quedant aquestes contrades en una estepa de

noms i fets». Tot seguit s'hi reproduïx una carta adreçada a Pau Vila on s'hi destaquen els fets succeïts a la zona durant la Guerra dels Segadors remarcant que els montsenyencs sentim «un legítim orgull dels nostres avantpassats que contribuïren a la independència de Catalunya i lluitaren per les seves llibertats en totes les èpoques» i afirmant que «no podem permetre que ara, sota cap pretext es vulgui esborrar els seus noms, posant-los-hi una careta ridícula i atribuint-los una demarcació arbitrària».

A l'article d'aquell mateix any «Les primeres possessions del Vallès a la comarca del Montseny» s'hi desgrana tot un seguit d'arguments històrics per defensar la creació d'una comarca pròpia. S'hi reproduïx l'escriptura de donació de Gualba al monestir de Sant Cugat del Vallès, tot argumentant que fins aleshores formava part del Vescomtat de Cabrera. Això, des del punt de vista de Grivé i de la revista, indica que Gualba al segle XI havia estat independent del Vallès i que, per tant, la història donava la raó a la seva causa. El mateix passaria amb la parròquia de Collsabadell. Així, aquesta comarca «clou al serrat de Dona Morta i Trentapasses». Els límits de la comarca es tornen a tractar a «Acotacions per la tesi comarcal», un altre article sobre la qüestió: «La caiguda d'aigües del Montnegre o Sant Miquel de Solterra i llurs serralades que van al Tordera són de la Comarca de Montseny; la caiguda d'aigües del Montnegre i serralades que van al mar són de la Maresma, i les aigües de Sant Miquel de Solterra que van al Ter, són de Guillerries, i així mateix les altres vessants: Collsacreu, Corredor, Trentapasses, Dona Morta, Sant Elies, Collformich, etc. són divisòries i límit comarcal».

El 17 de setembre de 1932 es reprèn el tema amb l'article «El Problema comarcal» on s'hi relata la visita de Pau Vila a Sant Celoni el 3 de setembre d'aquell mateix any. No sense sorna, el tracten de «culte professor Don Pau Vila». A la reunió, a més de l'alcalde, hi anaren en Joan Majó, en representació de l'associació nacionalista juvenil Palestra; Josep Grau, en representació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, i el mateix Grivé en representació de la revista. Tots es posicionaren a favor de la creació d'una comarca del Montseny i Miquel Grivé expressà que «creu un absurd, i està disposat a provar-ho, el dividir la comarca natural de Sant Celoni passat el terme de Gualba, tal com és actualment la divisió de províncies i era l'antic Corregiment, i que si és propòsit dir-ne el Vallès Oriental, per agregar-nos a Granollers, nosaltres recavem que el límit lògic deu arribar a la partió del riu al terme de Massanes. Però que l'aspiració dels celonins, és l'estructuració de la seva comarca natural Montseny-Guillerries dintre la vall del Tordera, la divisió territorial més encertada, la qual unirà els pobles gironins i barcelonins en un comú anhel espiritual i en una raonable solució de llurs interessos materials», uns interessos materials que centra sobretot en la presència de l'hospital comarcal a Sant Celoni i en la necessitat de construir diverses infraestructures, com ara la drecera per unir Sant Celoni i Palautordera.

Els darrers articles sobre el tema desprenen l'agror de veure la batalla perduda. Així, a «Les orientacions comarcals» del 23 de juliol de 1932 es dispara a tort i a dret: «Un dels camps més hostils a les nostres aspiracions comarcals ha sigut en tot temps la política. Sien de dreta, d'esquerra o del mig, els nostres polítics, tant els de la part gironina com ens de la barcelonina, aspiren només manar-nos des de fora, perquè així la força col·lectiva està a mercè del capgròs de torn i la voluntat democràtica no és més que un blasme». A «La divisió territorial» del 30 de maig del 1936 reprèn la mateixa línia en el moment en que es reprèn el debat parlamentari sobre la qüestió: «Abans i ara, els partits majoritaris de Catalunya, la única cosa que els preocupa de les nostres llibertats, és fer-les servir d'escambell perquè els cridin aviat a Madrid i intervenir en el governament i administració de l'Estat espanyol. La cosa pública d'aquí no passa d'ésser un assaig entre família de representar una gran personalitat, tenir cartera i ostentar presidències».

De manera menys explícita, aquesta defensa de la territorialitat pròpia es concretà en la delimitació informativa del territori. A la informació de *Montseny* hi podem trobar, per exemple, una representació teatral a Vallgorguina, una visita del bisbe a Vilalba Sasserra o les festes de Santa Maria de Palautordera. A la secció «Comarcals» s'hi podien trobar informacions d'Arbúcies, Grions, Sant Feliu de Buixalleu, Breda... I per entendre-ho encara millor ens podem remetre a l'apartat "Guia espiritual de l'Excursionista" on s'explica als visitants on poden oir missa. Les esglésies que hi surten són les següents: Santa Fe, Fogars de Montclús, Campins, Mosqueroles, Sant Celoni, La Costa de Montseny, Sant Esteve de Palautordera, Santa Maria de Palautordera, Sant Pere de Vilamajor, Sant Antoni de Vilamajor, Llinars, Cardedeu, Vallgorguina, Alfà, Vilalba Sasserra, Collsabadell, Montnegre, Fuirosos, Vilardell, Olzinelles, La Batllòria, Arbúcies, Sant Feliu de Buixalleu, Breda i Gualba.

A banda de les campanyes relacionades amb la religió i la territorialitat, encara podem parlar una mica més de la bel·ligerància que sovint mostrà la revista *Montseny* contra les administracions. És el cas, per exemple, de l'editorial del 7 de desembre de 1935 que critica l'actuació de la comissió gestora de l'ajuntament de Sant Celoni (el poder municipal instaurat després de la repressió del 6 d'octubre del 34) a l'hora de construir una escola a la zona del Cementiri dels Caputxins: «l'estranyesa i persistència inexplicable de que la seva construcció hagi d'ésser al bell cim d'aquell turó, si més a prop de la plaça de la Llibertat hi han terrenys cedits a l'efecte ben assolellats i accessibles per tothom. Altra vegada tindríem de fer esment de l'actuació incongruent dels nostres administratius». L'alcalde d'aleshores era Josep Maria Riera i Alfà, de la Lliga que posteriorment també seria alcalde en període franquista.

O també hi ha l'article aparegut el 21 de desembre de 1935, a mode d'editorial, titulat "Passa el Comte del Montseny..." on es relata el pas de Josep Maria Milà i Camps per Sant Celoni. Aquest, provinent de Santa Fe, anà al Centre Popular, l'associació vinculada amb la dreta política del municipi –Grivé imprimia el material d'aquesta associació– i, recordem-ho, un dels impulsors de *Montseny* venia d'impulsar la revista de l'entitat. El text és molt elogiós amb Milà per haver creat el Patronat del Montseny essent president de la Diputació de Barcelona durant la dictadura de Primo de Rivera. En l'article es denuncia «la campanya difamatòria a que es lliuraren els seus enemics polítics quan deixà la Presidència del primer organisme provincial» i s'hi afirma que «el poble sap apreciar el què és bo i deixa de banda la xerrameca dels polítics professionals».

Encara més: el 7 de març del 1936 surt un editorial titulat «La situació política local» on s'hi denuncia que els regidors d'esquerres no s'han presentat a prendre possessió del càrrec després de la repressió de l'octubre del 34 perquè foren els regidors de la dreta els que els denunciaren per la seva detenció. *Montseny* lamenta que aquest nou ajuntament de dretes s'hagi «constituït sense oposició fiscalitzadora de cap mena, i això ve encara a agravar molt més l'obra administrativa que s'ha seguit des de la proclamació de la República ençà».

El que es desprèn de la lectura de les opinions polítiques de *Montseny* és que possiblement aquesta publicació sigui més propera a la dreta que a l'esquerra, però que en termes generals sent aversió vers la política i que no s'està de criticar els governs que faci falta: la dreta pel desgavell en el govern municipal i les actituds autoritàries, l'esquerra per la laïcització de la societat i, per exemple, els atacs contra el Comte del Montseny. En termes generals, podem dir que la seva actitud és la de persones d'ordre. Ho resumeix molt bé l'editorial «Anarquia Social» del 22 de febrer de 1936 que comenta que «ningú està content de la seva sort. Tothom vol millorar la seva situació econòmica; però ningú vol fer-ho pels mitjans pacífics i d'apaivagament social». «S'està realitzant una revolució general que crida a revisió totes les valors, el factor de la qual és una titànica lluita entre els elements democràtics, que pidolen son lloc en el governament del món, i els elements històrics, més o menys dictatorials [...]. La ideologia de l'actual tensió d'esperits i de l'enemistança entre els diferents estaments socials, fa témer que l'explosió, quan esclati, serà paorosa i sangonant, potser més paorosa i sangonant que totes les avantpassades, perquè tindrà un caire més general i estarà alenada per l'odi i per l'esperit de venjança, congriats durant molts d'anys en el cor de les masses, més que no pas en l'esperança de milloraments socials». No cal dir que els esdeveniments dels mesos següents els donarien la raó. El prec que feien en aquell article era «que els homes de seny i els elements d'ordre que hi ha dintre la societat es donessin compte del perill, i amb llur esforç i després d'un madur examen,

implantessin totes aquelles mesures democràtiques que exigeixen els nostres temps i les actuals condicions de la societat» i que «els elements productors donessin la importància que toca al treball». D'aquesta manera es podria «deturar l'allau anarquitzant que amenaça derruir la societat».

Finalment encara hem de parlar de la filiació catalanista de la revista. La hi trobem quan fa referència a les lluites "per la independència de Catalunya" que lliuraren els montsenyencs durant la Guerra dels Segadors, però també en l'àmplia informació de les activitats de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana que s'ofereix a la revista. Hem de recordar, també, que els membres d'aquesta entitat li donaren suport en la campanya sobre la divisió comarcal.

LA DIFUSIÓ DE LA CULTURA

La revista *Montseny* també tenia una voluntat de divulgació cultural. Aquesta tasca va ser ben recollida en el llibre Miquel Grivé, temes d'història local que ja s'ha esmentat. Dins de la revista, per fascicles, es van publicar tres petits llibres escrits per Miquel Grivé. El primer és *Guerra dels Francesos (1808-1813)* publicat entre 1934 i 1936 on hi aporta dades de la Guerra del Francès a Sant Celoni, Santa Maria de Palautordera, Gualba i Vallgorguina.

El segueix *Les funeràries de Sant Celoni*, publicat entre 1935 i 1936, on hi tracta tot allò relacionat amb la mort al municipi, des dels monuments megalítics fins a les tombes que hi ha a l'església. El treball quedà inacabat.

Finalment hi ha *Quadro cronologic del Rectorologi*, del 1936, escrit en col·laboració amb Mn. Francesc de P. Figueras, on s'hi recullen tots els sacerdots passats per la rectoria de Sant Celoni.

També cal parlar de diverses seccions divulgatives dins de la revista *Montseny*. Un exemple són les «Notetes històrico-geogràfiques», escrites també per Grivé, que parlen de diversos indrets del Montseny, aportant-hi, tal com diu el títol, informacions històriques i geogràfiques. Segons el llibre esmentat, «ell mateix, a la introducció, diu que hi vol aplegar tota una sèrie de disciplines intel·lectuals, cosa que es pot constatar en l'estudi històric, geogràfic, geològic i botànic que fa dels diferents topònims, basant-se en treballs d'especialistes. La seva estructura és molt irregular, ja que depenent de la informació que té al seu abast dóna més importància als aspectes històrics, geogràfics o de toponímia. No segueix cap tipus d'ordenació alfabètica ni de proximitat, sinó que més aviat semblen fetes segons el seu criteri personal».

A la secció «Rodalies de Sant Celoni», publicada entre 1932 i 1934, hi fa un exercici similar, reduint-ho a una escala més propera al poble d'edició de la revista. Grivé explica que s'havia proposat, amb aquesta secció, «escriure una sèrie d'articles per al periòdic, descrivint les nostres rodalies, fent ressaltar allò que tinguin de pintoresc, històric i... polític». En aquest cas, els articles sí que

segueixen un esquema que consisteix en situar geogràficament el lloc, buscar l'origen del nom i resseguir-ne l'evolució històrica.

Al marge d'aquestes seccions ben delimitades, els articles de temàtica històrica foren molt habituals a la revista *Montseny*, tractant temes tant diversos com el permís per fer moneda que tingué Sant Celoni, la història del mercat del municipi, les Enramades com a festa montsenyenca, el significat del repic de les campanes, l'heràldica de Sant Celoni o l'arribada del cinema sonor a la vila.

El darrer número del setmanari *Montseny* que es coneix és del 15 de juliol del 1936, essent molt probable que es deixés d'editar amb l'esclat de la Guerra Civil.

BIBLIOGRAFIA

ABRIL, Josep Maria – PORTALS, Joan, *Sant Celoni 1925 – 1935*, Sant Celoni: Centre d'Estudis i Documentació del Baix Montseny 2005

ABRIL, Josep Maria: *L'Abans, Sant Celoni. Recull gràfic 1880-1965*, El Papiol: Editorial Efadós 2010

AA.VV., *Miquel Grivé, temes d'història local*, Sant Celoni: Centre d'Estudis i Documentació del Baix Montseny 1988

MARTÍ, Marc, *Morell. Cartells*, Barcelona: Marc Martí Publicitat, SL, 2001.

PUJOL, Andreu, «Per què el Baix Montseny», *Montseny* [Breda] març de 2013, 6-11.

Setmanari Montseny 1927 – 1936

Setmanari La Gralla 1921 – 1937

LA FI DELS TRABUCAIRES DEL MONTSENY

ANTONI PLADEVALL I FONT

